

STI

Qn. STI gonye ni ngo?

A. En gonye ni two ma nonge i yo me butu i kin laco ki daka. Ca mukene ki lwongo gi ni STDs. Ma gin kobo i yo me butu. Wa tye ki kwai two magi ma tye ka yelo dano i kabedo wa kany calo, two nyac, herpe, gonorrhoea, ki Chlamydia.

Qn. Two magi ma ki lwongo gi ni STI gin bene rom-roma ki kwidi two jonyo/acwi?

A. Two jonyo kwidi ne pat pien wa tye ki kwayi kwidi ma pati pati ma gi kobo i yo me butu. Konodo STIs gin ma medo ko kobo pa kwidi two jonyo. Ka ngat mo two nyac/STIs omako romo bedo yot tutwal me kobo kwidi two jonyo ka gin orwate ki ngat ma tye ki kwidi man i kome. Pwonye waco ni ngat ma tye ki two STIs/Nyac romo kobo two jonyo pi oyot loyo ngat ma kwidi nyac pe omako.

Qn. Atomo ni nen ber ka wan geo kwat two magi/STI ma no ngato moni twoyoni?

A. Kakare pien STIs ma pati-pati tiyo tic ma pat iyo me kobo pa kwidi two jonyo. Mukene medo yo me kobo pa kwidi man bedo lamal. Kit STIs magi romo tenyo bur i kom wa ki bene tenyo bu ma nyen me donyo pa kwidi jonyo i kom wa. Two magi gin aye nyac, herpes, ki chancroids. Mukene kono pe tucu bur i kom wa ento romo medo kobo pa kwidi two jonyo yito malo pien camo kabedo kama kwidi two jonyo maro kobo i iye. Dano ma romo weko kwidi two jonyo romo bedo ki kero madit me kobo i kom ngat ma tye ki two man.

Qn. To jo ma gi tye ki kwidi two jonyo, two man romo mako gi bene?

A. Man kakare, pien jo ma twoyo two jonyo rom-roma ki ngat ma tye ki STIs pien man wek yo me kobo pa kwidi two jonyo ito lamal tutwal ka i kare me butu i kin laco ki dako. Ki bene jo ma gi tye ka kwo ki kwidi two jonyo ki two STIs (Nyac) gin romo kobo two man ikom dano loyo ngat twoyo jonyo ki ken ento pe ki two STIs (Nyac).

Qn. Cii ngo ma omero wa timo wek wag eng two man?

A. Dano ducu/weng me acek omero gu pim remo gi gu ngee ka gi tye ki kwidi two jonyo onyo peke onyo wa nong yat me STIs (Nyac) ka tye i kom wa. Cango two STIs (Nyac) ki ikomwa konyo wa weko kobo pa kwidi two jonyo rwom me dwogo ping i yo moni ma ngat ma twoyo ma romo kobo two pi oyot ononi.

Qn. Pwonye ikom lok me kwidi two jonyo ki pwoye i lok kom kwidi STIs (Nyac) omero ki poko?

A. Pe omero kip ok pien two jonyo ki two STIs (Nyac) gin weng kobo i yo me butu ki bene STIs (Nyac) obedo gin ma kubu kin kobo two jonyo ci weko yo new eng rom me pwonye. Ki bene omero kin en lanyut me two ariyo magi. Ka i nen wa lwenyo i yo me gengo kwidi two jonyo, omero wa pwonye bene dano i lok kom STIs (Nyac). Dano ducu

omero ongee ni ka romo weng nya pa kwidi two jonyo, me acel kong watiyo ma tek me gengo kobo pa STIs (Nyac).

Qn. Two jonyo kobo ninig i yo me butu?

A. Yo acel ma kwidi two jonyo kobo kwede en aye obedo butu ikin laco ki dako labongotic ki roc bol. Kwidi two jonyo kobo ki kom ngat acel cito i kom ngat mukene no pig laco orwate ki pig dako (lac). Ene/man time no laco pud pe yak olayo pige man me coo ni ki i remo bene. Romo bedo ni ikare ma no dako tye ka neon dwe. Kwidi man kobo ki ikom ngat ma tye kwede cito ikom ngat ma pe kwede. Romo bedo ada ki in me nongo two man kadi bedi i butu kin gat ma tye ki kwidi man tyen acel kiken. Kwidi man ka oduonyo lubu remoni ene bene pe time pol kare. Wa tye ki yo mukene ma dwong ata ma rwate kit meno bene ka ngat mo romo nongo kwidi two jonyo ka gin obutu kin gat ma tye ki kwidi man onyo two STIs (Nyac). Lube kit ma jo moni gin gu rwate kwede, gu tiyo ki roc bol onyo peg u tiyo ki roc bol, gwok kwok mo tye i nyaa dako, ki yo ma pol atar.

Qn. Abut ninig wek agwoke ki kwidi two jonyo?

A. I yo me butu wa romo keto tim wa mugu i yo ma pat-pat/maracu. Me acel yo mugu tye ma beco pe romo cwalo wa me no kwidi two jonyo me kobo. Yo magi gin aye noto lem, ki gudu kom ngat ma tye ka kwo ki kwidi man bene. Ka bene ka i gud kama bur tye i iye onyo kom man me mon onyo coo ki cingi. Dul me ariyo ki keto gi ni pe gi racu tutwal calo ni ma pe cwalo in i butu. Ki dong yo maracu mukene calo butu i kin laco ki dako labongotic ki roc bol, omero i nge kit ma remo nit ye kwede onyo pa laremi ma wun owinye kwede, bed ki lurem ma nok onyo acel kiken ma wun owinye kwede kadi bedi ki nongo ni itye ki kwidi man onyo pe. Omero wangu ni diro nino me butu ma megwu ki tic ki roc bol enaye romo konyo we pi me nongo kwidi two jonyo me bedo atyer kamaleng omero wangeu ni yo man me butu ni oyito malo tutwal ka dong me medo ni butu tyen acel kiken kin gat ma tye ka kwo ki kwidi two jonyo i remo ne romo kobo kwidi man.

Qn. Bongo nyim dako onyo noto doge ki waco ni ber, ci ber rumani?

A. Ki waco ni yo magi pe romo kobo kwidi two jonyo i yo ma lamal. Pe omero wa waconi kwidi man dong pe romo kobo ki noto dog wa, ki waco ni kwidi man bene romo bedo i laa ma megwa, ka kobo i kara ma no wa noto dogwa, nyim mon onyo nyim coo. Wangeu ni pe romo kobo i yo ma lamal calo i yo me butu ni. Bedo ki ret i dogwa romo kobo two man i kare me noto dog i komwa. Ki bene ka two nyac/STIs omaki pe i romo butu ki kobo pa kwidi two jonyo i kare ma no otye ka noto dog wu.

Qn. Aromo juku kobo pa two jonyo iyo me noto do ninig?

A. Ti ki roc bol onyo mupira pa mon man pe romo weko kwidi man romo kobo i kin wu. Ka utye ka noto dogwu omero i peny laremi ka gwok bur mo tye i doge onyo gwok doge oonyo. Jami magi gin aye calo noto dog, camo-cam ma romo tyero dogi ki jwayo laki i cawa ma cito ka noto dog wu.

Qn. Pi ngo dano tiyo ki mupira onyo roc bol?

A. Roc bol onyo mupira romo konyo wun ki laremi me gengo kobo kwidi two jonyo ki two nyac (STIs) me kobo i kin wu.